

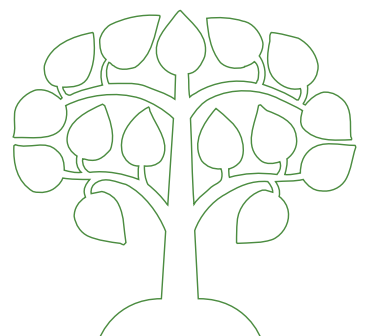
Strategi för implementering och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter

» **Strategi**

Plan/program

Riktlinje

Regler och instruktioner

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2019-10-29 KS § 179

För revidering ansvarar: Kommundirektör

För eventuell uppföljning och tidplan för denna ansvarar: Kommundirektör

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och förvaltningar

Dokumentet gäller till och med: 2024

Bakgrund

Ett av inriktningsmålen enligt Lindesbergs kommun Vision 2024 är att kommunen ska vara en plats där barn och unga ges en bra och trygg start i livet. Det går i linje med att omsätta principerna och kraven av FN:s konvention om barnets rättigheter i en aktiv handling för att stärka barnens rättigheter i Lindesbergs kommun.

Lindesbergs kommun ska arbeta systematiskt och barnrättsperspektivet ska tillämpas och genomsyra alla verksamheter samt ge alla barn möjlighet och stöd gällande att utöva sina rättigheter. Strategin är utformad utifrån styrnings- och ledningsperspektiv.

Lindesbergs kommuns barnrättsstrategi gäller för perioden 2020-2024 och ska ses som den första delen i ett långsiktigt arbete.

Inledning

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen lag i Sverige, vilket innebär att alla barns rättigheter och barns bästa måste beaktas i alla beslut som gäller barn och unga. Viktiga utgångspunkter i konventionen är att alltid beakta varje barn som enskild individ och att barn och unga ska vara delaktiga i beslut som gäller dem själva. 196 länder har ratificerat FN:s konvention om barnets rättigheter och har därmed förbundit sig att följa skrivelsen. Barnkonventionen består av 54 artiklar och de grundläggande artiklarna är artikel 2, artikel 3, artikel 6 samt artikel 12.

Syfte

Lindesbergs kommuns barnrättsstrategi syftar till att stärka alla barns rättigheter, i samband med att barnkonventionen blir lag 1/1 2020, både på lång sikt och på kort sikt. Strategin syftar till att förbättra barn och ungas levnadsvillkor i praktiken med utgångspunkt i barnkonventionen och barnets rättigheter.

Barnkonventionen

Barnkonventionen innehåller skrivelser om mänskliga rättigheter som gäller för barn och unga. Barnkonventionen antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Sverige antog och ratificerade barnkonventionen i september 1990. I juni 2018 beslutade Sveriges riksdag att FN:s konventionen om barnets rättigheter ska inkorporeras i svensk lag från och med den 1 januari 2020 (2018:1197).

Barnkonventionen består av 54 artiklar, 42 artiklar blir lag. De grundläggande artiklarna är artiklarna 2, 3, 6 och 12. Artikel 2, att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Artikel 3, vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Artikel 6, alla barn har rätt till liv och utveckling. Artikel 12, att alla barn har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör dem och få den respekterad. Även artikel 4 kommer att beaktas utifrån ett lednings- och styrperspektiv då den innehåller genomförandeåtgärder. Artikeln handlar om att sträva efter att till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att förverkliga barnets sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter.

Utgångspunkt för Lindesbergs övergripande barnrättsstrategi

Den nationella barnrättsstrategin består av nio principer, vilket utgör utgångspunkt för Lindesbergs kommuns strategi för implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter.

Den nationella strategin påtalar att all lagstiftning som rör barn och unga ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen. Den nationella strategin, *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*, godkändes av riksdagen 2010. Strategin syftar till att vara utgångspunkt för offentliga aktörer på statlig och kommunal nivå som i sina verksamheter ska säkerställa barnets rättigheter.

1. All lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.
2. Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
4. Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken.
5. Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.
6. Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.
7. Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan.
8. Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn.
9. Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

Förutsättningar

Med Lindesbergs kommuns barnrättsstrategi framhålls mål och prioriteringar för hela kommunens arbete med barn och ungas rättigheter. Strategin ska utgöra ett stöd för kommunens arbete samt vid implementeringen i det dagliga arbetet. Strategin ska även peka ut övergripande mål för politiken samt för verksamheterna och förvaltningen. Inriktningsmålen ska sedan spegla gradvis integrering av barnets rättigheter i ordinarie styr-, lednings- och uppföljningssystem. Den ska också skapa en tydligare tillämpning av barnrättsarbetet i politiska led samt i varje verksamhet. För att kunna möjliggöra för en utveckling av barnrättsarbetet och för att arbetet ska bli ett hållbart och långsiktigt är det viktigt att arbetet integreras i ordinarie styr- och ledningssystem. En kommunövergripande handlingsplan bör därför tas fram.

För att arbetet med barnets rättigheter ska bli framgångsrikt finns ett antal grundförutsättningar samt framgångsfaktorer att ta hänsyn till. Det handlar bland annat om att det ska finnas en kunskap hos politiker, chefer, medarbetare men också hos föräldrar gällande barnkonventionen om barnets rättigheter. Viktigt är också att barn och unga själva har kunskap om och förståelse för sina rättigheter, i syfte att de själva kan efterfråga dem. Därför är det viktigt att genomföra kompetenshöjande insatser för att öka kunskapen gällande barnkonventionen samt hur barnets rättigheter kommer till uttryck i svensk lagstiftning och hur rättigheterna kan tillämpas i arbetet för den berörda verksamheten. Samverkan är en annan viktig komponent för att kunna uppnå ett hållbart arbete med barn och ungas rättigheter, vilket leder till att barnets rättigheter kan tillgodoses på bästa möjliga sätt. Det är viktigt att samverkan sker både inom och mellan verksamheterna, det för att den bästa kompetensen alltid ska möjliggöras. För att uppmärksamma barnets rättigheter och Lindesbergs kommuns strategi är det viktigt att det genomförs strategiska och medvetna kommunikationsinsatser, både internt och externt. Internt är målet att skapa en sammanhållen bild medan det externt handlar om att skapa dialog och påverkningsmöjligheter för invånarna.

Uppföljning och utvärdering

För att säkerställa att arbetet med barnets rättigheter sker på ett kvalitetssäkrat sätt kommer nya rutiner att krävas kopplat till kommunens styrmodell. Det är viktigt att arbetet följs upp och att det utvärderas. Nya rutiner behöver följas upp för att de ska kunna fortgå alternativt vidareutvecklas. Det är också viktigt att utvärdera effekter och för att kunna utvärdera resultaten. Utifrån det resonemanget blir en betydelsefull del att indikatorer behöver utarbetas för strategins inriktningsmål.

Begrepp och förklaringar

Barn

Enligt barnkonventionen är ett barn varje människa under 18 år, om inte barnet blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller barnet. Detta framgår i artikel 1.

Barnperspektivet

Ett barnperspektiv är när en vuxen, utifrån egen erfarenhet och kompetens, uttalar sig om barn eller ett barn gällande något som berör dem. I ett barnperspektiv kan det även ingå vad barnet tycker och har sagt, men det är inte ett måste.

Barnets perspektiv

Barnets perspektiv handlar om när ett barn eller flera barn själva uttalar sig om något och får sin röst hörd.

Barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet är ett mycket viktigt perspektiv när det kommer till barnets rättigheter.

I detta perspektiv är det viktigt att förhålla sig till grundprinciperna, artikel 2, artikel 3, artikel 6 och artikel 12. Barnrättsperspektivet är det perspektiv som det läggs allt större vikt vid. Det är viktigt att arbeta med perspektivet då det ämnar säkerställa att barnets rättigheter beaktas.

Övergripande mål

Övergripande mål 1

Barnets rättigheter ska belysas vid politiska beslut med utgångspunkt i prövningar av barnets bästa och barnets rätt till delaktighet. Barn ska ses ur perspektiven medborgare, patienter, besökare, nyttjare, deltagare och närstående.

Inriktningsmål:

-Alla politiker ska erbjudas utbildning i FN:s konvention om barnets rättigheter utifrån perspektivet ledning och styrning.

- Synliggöra och årligen följa upp kommuns barnrättsarbete utifrån barnkonventionen via kommunens styrmodell.

Övergripande mål 2

Alla verksamheter i Lindesbergs kommun ska ha kunskap om vilka krav FN:s konvention om barnets rättigheter ställer på respektive verksamhet. Varje verksamhet ska ha ett arbete för att omsätta densamma i verksamhetsplanering och vardagsnära arbetssätt och rutiner.

Inriktningsmål:

-Alla chefer ska återkommande bli erbjudna utbildning i FN:s konvention om barnets rättigheter och de krav som konventionen ställer på offentlig verksamhet.

-Alla medarbetare och verksamheter i Lindesbergs kommun ska återkommande erbjudas kompetenshöjande insatser om FN:s konvention om barnets rättigheter kopplat till sin profession och verksamhet.

- Alla förvaltningar och verksamheter ska tillämpa och bedriva sina verksamheter utifrån barnkonventionens intentioner, med utgångspunkt i de fyra grundprinciperna 2, 3, 6 och 12.

- Ur ett barnrättsperspektiv använda aktuell och tillgänglig statistik samt kunskap kring barns livsvillkor i Lindesbergs kommun vid större beslut eller strategiska inriktningar.